

s. 143-156; Helena Klímová, *Prameny k dějinám Kladska uložené v 1. oddělení Státního ústředního archivu*, sv. 2, s. 299-308; František Musil, *Edice dokumentů ke starším dějinám Kladska*, sv. 2, s. 227-231; Věra Thovářová, *Kladsko v archivních fondech Etnologického ústavu AV ČR v Praze*, sv. 3, s. 339-341 a Rudolf Zrůbek, *Výběrová bibliografie kladských etnografik*, sv. 1, s. 169-175.

O aktivitách subjektů, zabývajících se kladskou problematikou referují Jaroslav Čáp, *Zpráva o činnosti česko-polské kladské komise*, sv. 1, s. 179-181 a Zdeněk Bíl, *Kladská badatelská skupina bilancovala*, sv. 2, s. 367-376.

První tři svazky Kladského sborníku představují pro odbornou i laickou veřejnost významný studijní materiál. Ve svém celku znamenají první ucelenější vykročení na badatelském poli ve zpracování historického vývoje kladského regionu. Bohaté tématické členění přibližuje kladskou historii pod různými úhly pohledů. Zpracování sborníků je chvályhodným činem, jehož výsledkem je značný posun našeho poznání a navrácení kladské historie do českých dějin. Je výsledkem společné práce českých a polských historiků, společným příspěvkem historiografie obou etnik připravované syntéze dějin Kladska. Tvoří východí předpoklad budoucí základny pro posuzování, hledání odlišností i shodných rysů, vzájemného sepětí s okolními českými a slezskými, případně moravskými oblastmi. Je předpokladem k využití komparativních metod nejen v oblasti historie, etnografie a folkloristiky, ale i ve výzkumech archeologických, onomastických, uměnovědných a dalších.

Václav Šplíchal

Jana OPPELTOVÁ, *Zednický mistr Carl Antoni Reina a jeho podíl na barokní architektuře Čech a Moravy.*

In: Sborník prací filozofické fakulty brněnské university, řada F 37-39, 1993-1995, Brno 1996, s. 125-127.

Poněkud opožděně referujeme o příspěvku, který vrhá více světla na osobnost navrhovatele a stavitele poutního chrámu v Neratově, s jehož staršími dějinami nás autorka seznámila v předešlém díle tohoto sborníku. Stavitel, původně zedník Carl Antonio Reina (jeho jméno se v dobových dokumentech objevuje v různých podobách) pocházel z oblasti jezera Como v Lombardii, odkud k nám přicházela řada umělců již od poloviny 16. století. Na přelomu 17. a 18. se uchytil ve službách rokytnických Nostitzů, v Rokytnici se oženil s Barborou Michalitschke z Dolní Rokytnice a v letech 1703-1716 se jim narodilo celkem 7 dětí, jimž byli kmotry nejvýznamnější rokytničtí měšťané a dokonce i majitel panství a jeho manželka. V matrikách se Reina nejprve objevuje jako zedník, od roku 1709 je nazýván stavitelem (Baumeister). Právě tehdy začal stavět kostel ve Vrchní Orlici, zasvěcený Janu Nepomuckému. Z roku 1718 je dochována smlouva na přestavbu jednoho (snad západního) křídla ro-

kytnického zámku, kterou měl Reina spolu s dalšími pracemi provést v průběhu tří let. Největší stavbou Reinovy kariéry byl již zmíněný neratovský chrám, při jehož návrhu se inspiroval rozestavěným Alliprandiho chrámem v Litomyšli, od jehož zjevu snad lze odvozovat i poněkud rozpačitou úpravu opočenského kostela Nejsvětější Trojice. Základní kámen ke stavbě neratovského kostela byl položen 14. srpna 1723, jejího dokončení se však Reina nedožil. Na jeho stavbě se nejspíše na konci roku 1729 nebo na samém počátku roku 1730 zranil a na následky zemřel. Vzhledem k extrémním povětrnostním poměrům Neratova se domnívám, že se tak stalo spíše v roce 1729. Podle smlouvy z Kláštera Hradisko byl 8. února 1730 společlivě mrtev. Na stavbě jej vystřídal Andrea Carove z Kladska. Dědicem řemesla se stal druhý syn Carla Antonia Reiny Frantz Anton, usedlý po sňatku (13. srpna 1730) v Olomouci a v následujícím roce přijatý mezi měšťany. Frantz Anton zemřel v roce 1741, o jeho díle neexistují žádné doklady.

Kromě služby pro rokytnické Nostitze navrhl a provedl Carl Antoni Reina v letech 1718-1723 přestavbu a dostavbu augustiniánské kanonie ve Šternberku na Moravě. Reina se dostal i do služeb české komory, když pro sezemický kostel na pardubickém panství navrhl dvě alternativy úpravy a rozšíření kostela. Poměrně velkorysé plány však nebyly realizovány a skromnější úprava kostela proběhla v letech 1725-1726. Kopie dvou plánů byla v září roku 1999 vystavena na výstavě historických stavebních plánů v pardubickém archivu. Pravděpodobně na doporučení šternberských augustiniánů se Reina dostal k premonstrátům v Klášterním Hradisku u Olomouce, aby tam podle smlouvy upravil starší projekt prelatury a stavbu provedl. Pravděpodobně právě Reina byl autorem projektu kaple sv. Štěpána, dosud střídavě připisovaného všem významným barokním architektům Čech, Moravy i Rakouska. Neratovský kronikář Eduard A l l i g e r připsal Reinovi také stavbu kostela v kladském Neudorfu (Nowa Wieś), jeho domněnka však byla nejnovějším polským bádáním vyvrácena.

Jana O p p e l t o v á představuje Carla Antonia Reinu jako zednického mistra a stavitele, stavícího všude, kde se mu naskytne možnost, stavitele schopného provádět nejjednodušší utilitární stavby bez výtvarných prvků i rozsáhlé chrámy podle nejnáročnějších soudobých představ, stavitele žijícího svůj život ve své době a zdatně se potýkajícího se všemi úkoly, které mu jeho stavebník předložil.

Jiří Slavík

Martin RÁBOŇ a kolektiv, *Dělostřelecká tvrz Hanička* z let 1936-1938.

Společnost přátel československého opevnění Brno-Náchod a MÚ Rokytnice v Orlických horách 1996.

V roce 1995 se podařilo po dvaceti dlouhých letech veřejnosti opět zpřít-